

ת"פ 20462/11/13 - המאשימה, מדינת ישראל נגד הנאשם, פלוני

בית משפט השלום לנוער בנצרת

29 יוני 2014

ת"פ 20462-11-13 מדינת ישראל נ'
פלוני

מדינת ישראל	כב' השופטת אילנית אימבר המאשימה	בפני בעניין:
פלוני	נגד הנאשם	

נוכחים:

מטעם המאשימה: עוה"ד ירושלמי

הנאשם והוריו ע"י עו"ד כרמל

גזר דין

מבוא

הנאשם יליד 1998 הודה ביום 30/4/14 בעובדות כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של

תקיפה לפי ס' 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 13/2/13 עמד המתלונן (להלן: "המורה") מול תלמידי כיתה ט' של בית הספר בצפון הארץ. בין התלמידים עמד גם הנאשם במבואת בית הספר. הנאשם ניגש אל המורה ומשך את מכנסיו כלפי מטה, כך המורה נותר ללא מכנסיו מול התלמידים. כתוצאה ממעשים אלו פנה המורה לקבלת סיוע נפשי ואף עזב את בית הספר.

טרם טיעוני הצדדים הובאו ראיות לעונש. מטעם המאשימה - המתלונן. מטעם הנאשם - אמו.

טיעוני הצדדים -

ב"כ המאשימה, עתרה להרשעת הנאשם בדין ולצד ההרשעה ביקשה להסתפק בענישה צופה פני עתיד. בטיעוניה הפנתה לע"פ 7512-11 לדברי כבוד השופטת דפנה ברק ארז. לטעמה, העיקרון המנחה הוא ההלימה, קרי היחס בין חומרת המעשה ונסיבותיו לבין סוג ומידת העונש המוטל על הנאשם. יתר על כן, בשל העובדה כי הערך החברתי המוגן בנסיבותיו של תיק זה הוא שמירה על שלומם וכבודם של מורים יש להעדיף את עקרונות הענישה הנ"ל בהתאם לתיקון 113 על אף שאינו חל בתיקי נוער.

ב"כ המאשימה טענה כי אלימות נגד מורה הינה רעה חולה שיש להילחם בה. על בית המשפט לשים לנגד עיניו גם את המתלונן בתיק, אדם המאמין בחינוך ולדבריו זכאי לקבל מביהמ"ש מסר המגן על מעמדו. עמדתה העונשית של ב"כ המאשימה בכל הנוגע לגזר הדין אינה מתעלמת מהעבודה שעסקינן בקטין נעדר עבר פלילי ומכלול האינטרסים שיש לאזן. ב"כ המאשימה מתייחסת לתסקיר שירות המבחן, המלצותיו ולהודאת הנאשם ומפנה ל ע"פ 5388-09 שם מסתייג כב' השופט הנדל מדבריו של השופט דצינגר בע"פ 49/09. לאור כל האמור האיזון הראוי לטעם המאשימה מחייב הרשעת הנאשם בדין לצד ענישה. אלמלא היותו קטין, הבעת החרטה והודאתו המיידית, הייתה עותרת ב"כ המאשימה גם לענישה מוחשית לצד ההרשעה אך בשל אלו מבקשת להשית לצד ההרשעה עונש של מאסר מותנה, עבודות של"צ, קנס ופיצוי למתלונן.

ב"כ הנאשם, הדגיש כי עסקינן בתיק חריג. לדבריו, בניגוד להמלצת שירות המבחן הוגש כתב אישום וזאת לאחר ששירות המבחן המליץ על סגירת התיק באזהרה. מדובר בנאשם אשר הביע חרטה כנה ולקח אחריות על מעשיו. הנאשם כתב מיד מכתב התנצלות למורה. ב"כ הנאשם מציין כי לאחר קרות המקרה המורה תקף את הנאשם והוגשה על כך תלונה. ב"כ הנאשם הפנה לגילו של הנאשם בעת ביצוע העבירה 14 ושבעה חודשים ומציין שקרבתו לגיל האחריות הפלילית מהווה השלכה לשאלת הענישה וכמו כן העדר הרשעה פלילית. ב"כ הנאשם הפנה לסיקור הרחב בתקשורת. בעקבות האירוע הורחק הנאשם מבית הספר לתקופה של למעלה חודש ימים. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר ממנו עולה כי הנאשם היה בדיכאון והסתגר בביתו. הנאשם הופנה להליך צדק מאחה ובמסגרתו ביקש לפצות את המורה אך זה לא יצא לפועל לאור סירובו של המורה. הוריו של הנאשם הביעו הסכמתם באמצעות ב"כ הקטין לתשלום פיצוי למתלונן. לסיכום- ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, להימנע מהרשעה ולנקוט בדרכי טיפול.

שירות המבחן, הפנה לכך כי מוצאו של הנאשם ממשפחה נורמטיבית המונה חמש נפשות. עם מעברו לחטיבת הביניים התגלה אצל הנאשם משבר הסתגלות בעל אופי דכאוני ולכן הוחלט על מעברו לבית ספר חלופי. הצוות בבית הספר בו ארע המקרה תיאר לשירות המבחן את הנאשם כנער נבון, בעל מוטיבציה, מבצע את המטלות בשיעורים השונים, מקבל מרות מהצוות, השתתף בפעילויות החברתיות השונות, סייע בעת הצורך, גילה אחריות, שימש כמדריך צעיר ולקח חלק פעיל בטקסים.

שירות המבחן הפנה להתמודדותו של הנאשם לאחר המקרה ומתאר כי הנאשם הביע חרטה עמוקה למעשיו, מבין כי היה צריך להשיג את תשומת לבו של המורה בדרך אחרת וכי לא תיאר את נפילת המכנסיים מהמשיכה.

הנאשם ציין בפני שירות המבחן כי לא הייתה לו כוונה להביך את המורה או לגרום לו לסערת רגשות. הנאשם כתב למורה שני מכתבי התנצלות, אשר מהם ניתן להתרשם ממידת החרטה שחש הנאשם. הנאשם הופנה להליך של צדק מאחה אך המורה סירב בתוקף. לבסוף שירות המבחן מדגיש כי לא נצפו גורמי סיכון לביצוע עבירות נוספות וגורמי סיכוי מאידך קיימים כגון: היות העבירה עבירה ראשונה ויחידה, יכולת לקחת אחריות, הבעת חרטה, נכונות לתיקון הנזק, מוטיבציה לשינוי, לימודים סדירים, מפיק תועלת מטיפול, יכולת קוגניטיבית טובה ומשפחה תומכת. לאור האמור לעיל שירות המבחן ממליץ על הימנעות מהרשעה ונקיטת דרכי טיפול על ידי החתמה על התחייבות כספית, פיצוי למתלונן וביצוע של"צ.

הנאשם, ציין כי מעשיו היו ללא מחשבה לתוצאה ואין הוא רצה לפגוע במורה ולגרום לו לנזק. הנאשם התנצל בפניו בעבר וגם בדיון עצמו התנצל בשנית.

דין והכרעה -

לפני נאשם קטין אשר ביום... 2014 ימלאו לו 16 שנים. הנאשם ביצע עבירה של תקיפת מורה במהלך יום לימודים ע"י הורדת מכנסיו בפרהסיה.

עסקינן במעשה פסול ומבזה המעלה שוב את הצורך במתן הגנה על מורים ומחנכים בישראל על ידי בתי המשפט. המתלונן ביקש למסור את דבריו מעל דוכן העדים במסגרת ראיות לעונש. התרשמתי מאדם פגוע אשר מבקש להגן לא רק על מעמדו כפרט אלא על מעמדם של המורים בכלל. המתלונן פנה אל בית המשפט כמורה ואזרח בישראל לצאת להגנת המורים בין היתר, על ידי גינוי המעשה.

כבוד השופטת דפנה ברק ארז בע"פ 4565/13, חאלד נגד מדינת ישראל הטיבה לתאר במילותיה כי:

"שלומם וכבודם של מורים האמונים על מלאכת הקודש של חינוך ילדינו , לא יהא הפקר"

אם כן, בבואו של ביהמ"ש להכריע בשאלה אם להרשיע קטין אם לאו, עליו לאזן בין אינטרסים מתנגשים רבים ביניהם גיל הקטין, מידת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, חומרת העבירה ועמדת הקורבן. קטינות לכשעצמה אינה מהווה חסינות מפני ענישה ראויה, עם זאת הקו המנחה הינו כי יש ליתן משקל בכורה לשיקולי שיקום והטיפול (כב' השופט י' דצינגר בע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו 8.3.2009), פסקה 12 לפס"ד (להלן: "עניין פלוני").

עיון מעמיק ודווקני בתסקיר שירות המבחן מצביע על פער בין האמור בכתב האישום לבין גרסת הנאשם. פער זה מפחית

מעוצמת לקיחת האחריות במידה ניכרת. שירות המבחן מתאר מתוך דברי הקטין כי נגע קלות במכנסיו על מנת ללכוד את תשומת ליבו של המורה בעוד כתב האישום מיחס לנאשם משיכה אשר כתוצאה ממנה הופשלו מכנסיו של המורה. הפער הינו מהותי שכן הוא מתייחס לאירוע פלילי ובצדו מחשבה פלילית של כוונה ולא עבירת רשלנות כפי שנרמז. יחד עם זאת, אין חולק כי התסקיר בכללותו הוא חיובי ומצביע על קטין אשר ביצע עבירה יחידה בחייו ואינו מנהל אורח חיים עברייני.

האזנתי בקשב רב לטענות הצדדים ולמחלוקת הקיימת ביניהם הן לעניין ההרשעה והן לעניין הענישה, עולה כי, מחד עומד בפני נער ללא עבר פלילי ועד להגשת כתב האישום ניהל חיים נורמטיביים ומאידך, קיים פער תהומי בין נתוני האישיים לבין נסיבות ביצוע העבירה. הנאשם התנהג בצורה מחפירה ובזויה כלפי מורה במדינת ישראל ללא כל הסבר המניח את הדעת ומבלי ששירות המבחן הצביע על גורמי סיכון או על המניע לביצוע העבירה. התרשמתי כי, הגם שלנאשם יש תקנה למעשהו אין.

על חשיבותו ומעמדו של המורה ניתן ללמוד מתוך יצירות ספרותיות או מן המקורות ולא רק מתוך פסקי הדין - ניתן ללמוד מן הרגש ולא רק מן השכל. בהיות הנאשם תלמיד, מצוי בעיצומו של חוק לימודיו, למובאות הבאות השלכה ישירה לעתידו כמתבגר, כאדם וכאזרח שומר חוק:

המשורר ג'ובראן חליל ג'ובראן מתוך ספרו **"הנביא"**, הוצאת מודן, תורגם על ידי נועה זאלוד-אופיר, עמוד 52 הנושא את הכותרת: **"ההוראה"** היטיב לתאר את תפקידו של המורה במילים הבאות:

"אין איש שיגלה לכם דבר

אשר אינו נח, עד למחצה, בשחר ידעתכם.

המורה, הפוסע בצלילי המקדש בין חסידו

לא מחוכמתו ייתן, כי את אמונתו ואהבתו.

אם אכן נבון הוא, לא יצוכם את חוכמתו,

אך יכוון צעדיכם אל מפתן חכמתכם אתם..."

הסופר אדמונדו דה-אמיסיס בספרו **"לב"**, הוצאת כתר, תורגם על ידי גאיו שילוני, על פי הוצאה מקורית משנת 1904, מתוך הפרק **"הכרת טובה"** עמוד 59:

"כבד את המורה שלך בני, ואהב אותו. אהב אותו כי אביך אוהב אותו ומכבדו. כי הוא מקדיש את כל חייו לטיפול בילדים רבים ששוכחים אותו עד מהרה. אהב אותו כי הוא פותח לפניך את שערי הידע ומחנך אותך.

כשתהיה מבוגר כאשר אני וגם הוא לא נהיה בין החיים, תיזכר בדמותו כשתיזכר בדמותי שלי, של אביך. ואז, תזכור את הרגעים שבהם ראית הבעה של כאב ושל עייפות חולפת על פניו הישרים וההגונים ולבך יכאב, גם כעבור שלושים שנה. תחת בושה ועצבות על שלא אהבת את המורה שלך, על שנהגת בו שלא כשורה.....מורים אלה הם פועלים שאינם זוכים להכרת טובה וגם לא לגמול ולשכר הולם....אחרי הוריי ובני משפחתי הוא המורה שלך. אהב אותו כפי שאתה אוהב את אביך. אהב אותו כשהוא מלטף אותך וגם כשנדמה לך שהוא נוהג בך שלא כשורה. כשהוא עליז וטוב לב ועוד יותר כאשר אתה רואה שהוא עצוב. אהב אותו תמיד ובטא ביראת כבוד את התואר הזה - מורה - שאחרי התואר "אב" הוא האצילי והנעים מכל תואר שאדם יכול לכנות בו אדם אחר".

ומתוך ספר תהילים (קיי"ט, צ"ט): "מכל מלמדי השכלתי, כי עדותיך שיחה לי".

סוף דבר -

מצאתי לנכון לסטות מהמלצת שירות המבחן בנוגע להרשעתו של הנאשם בלבד. נתתי דעתי להעדר עבר פלילי, גילו, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן ונסיבותיו האישיות ומצאתי כי אין בכל אלה להטות את הכף לטובת הימנעות מהרשעה בדין.

האירוע המתואר בכתב האישום המתוקן בזוי. מכוער. פוגעני. אין לו מקום בחברה מתוקנת. אין לו מקום בבתי הספר בישראל.

יחד עם זאת, נתוניו של הנאשם כגון: חרטתו, חזרתו לספסל הלימודים, עמדתו של קורבן העבירה אשר ביקש שלא למצות עם הקטין את הדין מובילים אותי לכלל מסקנה כי לצד ההרשעה יש להטיל ענישה החופפת לדרכי טיפול על מנת לטעת תקווה בליבו של הקטין כי בדרך של הפנמה ולקיחת אחריות ניתן לחזור לדרך הישר.

אין בליבי ספק כי אירוע זה ילווה את הנאשם שנים רבות וכי תגובת מערכת החינוך, משטרת ישראל, פרקליטות מחוז צפון ובתי המשפט הצליחו להעביר לנאשם מסר חד וברור.

אשר על כן אני מרשיעה את הנאשם בהתאם לסעיף 24 (1) לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול) התשל"א 1971, וגוזרת עליו את העונשים הבאים:

1. הנאשם יבצע 250 שעות של"צ. שעות השל"צ יבוצעו עד ליום 1/5/15.

2. הנאשם ישלם פיצוי כספי למתלונן בסך של 10,000 ₪. סכום זה ישולם בעשרה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1/8/14. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט וישולם באמצעות שובר בלבד.

עמוד 5

3. הנאשם יחתום על התחייבות כספית בסך של 2,500 ₪ להימנע מהעבירה בה הורשע למשך שנתיים. לא יחתום יאסר לחמישה ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

מתירה פרסום ההחלטה ללא פרטים מזהים.

החלטה

תשלום הפיצוי יעוכב עד להחלטה בערעור ובלבד שיוגש במועד.

ניתן היום, א' תמוז תשע"ד, 29 יוני 2014, במעמד הצדדים.